

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

Valby, d. 13.01.05

Til Socialminister Eva Kjer Hansen
Folketingets Retsudvalg
Folketingets Socialudvalg

Emne: Foreningen Far om Partnervold under konflikter

Foreningen Far har allerede d. 21. marts 2002 fremsendt en skrivelse til Justitsminister, Socialminister Retsudvalg og Socialudvalg, hvori der opfordredes til iværksættelse af en dansk undersøgelse, som afdækker den psykiske og fysiske vold, som mænd og børn udsættes for fra hhv. deres samlevers og fra deres mors side, da der mangler en sådan undersøgelse som modvægt til foreliggende undersøgelser og påstande om mænds vold mod kvinder. Herved kunne sikres at forskningen bliver mere kønsneutral.

Vi finder det beklageligt, at vi stadigvæk ikke har modtaget svar tilbage om, hvorvidt der vil blive iværksat en sådan undersøgelse i Danmark, hvor kønnene ligestilles i den nævnte henseende, og vi bemærker og beklager, at der på trods heraf med den seneste rapport: Mænds Vold mod Kvinder 2004, endnu en gang er anlagt et eensidigt synspunkt på problemstillingen ved kun at se på mænds vold mod kvinder (og børn).

Foreningen har derfor fundet det nødvendigt at tage de kritiske briller på ved gennemlæsningen af den nævnte rapport, og også at igen fremdrage den udenlandske forskning og de undersøgelser, der anlægger en kønsneutral synsvinkel på volden mellem kønnene.

Kønsneutrale undersøgelser i Danmark

Så vidt Foreningen Far's kendskab er der som sagt ikke fra myndigheders side til dags dato i Danmark foretaget undersøgelser, der kan karakteriseres som kønsneutrale. Det nærmeste man kommer en sådan er Foreningen Far's egen undersøgelse, der er publiceret i 25 Års Jubilæumsskrift 2002. Men det siger næsten sig selv, at vor undersøgelse må få den begrænsning, at de fleste adspurgte rådsøgende er mænd (257) og kun få kvinder (7).

Men selve spørgsmålene gik ud fra, at der kunne forekomme vold fra begge køn. Resultatet af undersøgelsen viste, at der var forekommet vold under samlivet i 20 % af tilfældene, og at begge køn var lige gode om at slå én gang først. I alle andre forhold, som fx at slå flere gange og at bruge våben, var kvinderne i stærkt relativt overtal. Det fremgik også, at mænd gerne vil fortælle om volden anonymt, og at de i ligeså høj grad eller måske til det værre i forhold til kvinder, er udsat for vold under konflikter i samlivet.

2 ud af de 7 kvinder svarede, at de havde været voldelige gentagne gange overfor deres mand, men det er klart, at man ikke kan lave megen statistik på så lille et antal besvarelser.

I flg. oplysningerne fra de rådsøgende havde ca 2% af begge køn haft nødt til at søge skadestuen (sammenlign med de 4% i flg. undersøgelsen Mænds vold mod kvinder).

Statistisk misbrug af tallene fra Foreningens Far's s undersøgelse

Statistik er taknemmelig, og man bør jo ikke lade sig friste af at bruge de meget beskedne talmateriale til ret meget andet end som nævnt ovenfor til at pege på, at hverken denne eller tilsvarende beskedne talmateriale kan bruges til at påpege store behov for omfattende forebyggende indgreb.

Men intet kan jo forhindre én i at så at sige lege med tallene og huske på, at der ikke fremkommer endegyldige sandheder af den grund.

Hvis man nu går ud fra at vold er vold i disse oplysninger, der er fremkommet under Foreningen Far's interview, svarer det til at med en antagelse om, at der blandt 1,5 mill. samlevende voksne af hvert køn, forekommer 375.000 tilfælde af vold mod hvert af de 2 køn. Det ser jo frygteligt ud for begge køn, ikke sandt! Det er jo meget mere, end vi hører om i medierne, i hvert fald i forhold til de tal, der er anført for vold mod kvinder.

Men går vi så lidt tættere på tallene fra interviewene, ser det meget, meget slemt ud for mændene. 49.700 af dem har således været udsat for vold fra deres partner med andet end hænderne, altså en form for våben. Mænd har således et meget stort problem, som ingen hidtil har arbejdet med at løse. Det er ikke det, de 375.000 af begge køn har været udsat for, men derimod de 49.000 tilfælde af vold mod mænd med andet end hænderne, som således må være det største voldsproblem i Danmark.

Skadestuebesøg?

Men hvad har så mændene sagt om at søge skadestue? Ja, det har de 5 af dem, siger de, og tager vi den del ud af de 375.000 får vi at 7.100 mænd har søgt på skadestue. Er det sandsynligt? Vi ved jo ikke om de taler sandt. Men vil vi nu også stole på deres udmelding, for hvad hvis mændene har været flove over at fortælle, at de blevet skadet af en kvinde og har anført andre årsager, så kan vi aldrig få det rette talmateriale fra skadestuerne? Skal vi nu postulere et stort mørketal som i denne sammenhæng?

Adspurgte har mændene har anført, at i 6 tilfælde har deres samlever har været på skadestue. Men nogen af de adspurgte kan selvfølgelig være flove over at have skadet af en kvinde, og dermed ikke fortæller sandheden. Ja, her er også plads for at postulere mørketal.

Men det er jo alligevel lidt fristende at sammenligne Foreningen Far's undersøgelsesresultater om skadestuebesøg med rapporten: Mænds vold mod kvinder, for derved meget forsigtigt at prøve sandfærdigheden i mændenes udsagn.

I flg. dem har altså 6 af kvinderne søgt skadestue, og hvis vi nu ekstrapolerer dette tal ud af 264 svar til de 375.000 tilfælde af gensidig vold, finder vi deraf at 8.500 kvinder har søgt skadestuen. Jamen det er jo samme størrelsesorden som tallene fra rapporten Mænds vold mod kvinder på 5219 alene for år 2002. Men Foreningen Far's undersøgelse dækker flere år tilbage i tiden, og dermed vil antallet af skadestuebesøg nævnt i fra rapporten Mænds vold mod kvinder måske blive doblet op for blot 2 år til måske ca 10.000 kvinder.

Har vi hermed bevist, at mændene har svaret ærligt på spørgsmålene om deres samliv? Ja længere kan vi ikke komme med denne lille Foreningen Far's undersøgelse. Derfor må vi hellere ty til udenlandske undersøgelser.

Udenlandske undersøgelser:

I Foreningen Far har vi samlet en del udenlandsk forskning om vold mellem kønnene, idet det ser ud til, at der i lande, der kan sammenlignes med os i ligestillingsmæssig henseende (uddannelse, arbejdsmarkedstilknytning og fælles deltagelse i arbejdet i hjemmet) foregår en forskning, der ikke som i Skandinavien altid forudsætter, at kvinden er offer for mandens voldsudøvelse. En del af disse undersøgelser kan man finde frem til ved at se i referencelisten i Foreningens Far's Årsskrift 2002 i artiklen (Ref. 1): Vold mellem kønnene. En del resultater af flere artikler skal kort omtales nedenfor, men den samlede konklusion er, at begge køn er lige gode om at udøve mild vold mod hinanden, men at kvinder er mest tilbøjelige til at bruge våben og at gentage volden - altså grovere vold.

Den mest interessant er Straus og Gelles undersøgelserne (National Family Violence Survey, USA 1957 og 1985, der også er omtalt i Årsskriftet 2002. I 1991 behandlede Straus sit talmateriale fra de store undersøgelser, idet han medtog besvarelsene fra udelukkende 2947 kvinder i 1985. Det fremgik heraf, at mænd er nøjagtig lige så udsatte for vold fra deres partners side som omvendt - altså ifølge kvinderne selv.

En undersøgelse i USA viste at ud af 6800 af skader fremkommet under husspektakler, har i 86% af tilfældene kvinderne brugt våben, medens det kun var tilfældet for 25% af mændene.

At kvinderne altid slår fra sig i selvforsvar, som feministerne hævder, får heller ikke støttet i Straus' undersøgelserne. Heraf fremgår, at i en fjerdedel af tilfældene er det mænd og i en fjerdedel kvinderne, der slår først, og i den resterende halvdel er de indbyrdes lige gode om det.

Der er ingen grund til at opremse flere af de mange undersøgelser, der er gennemført om vold mellem kønnene, og som man blot ved selvsyn kan læse om ved at lede ud fra referencelisten.

Den usynlige vold mod mænd:

Et interessant spørgsmål, som mange af undersøgelserne stiller er, hvorfor kvindes vold mod mænd ikke er mere synlig. Et meget enkelt svar er, at mænd vil strække sig meget langt for at undgå at fortælle, at de er kommet til skade ved at have været udsat for vold af deres kvindelige partner. Det er fælles for de fleste af de lande, vi sammenligner os med, at mænds vold mod kvinder vurderes strengere end kvinders vold mod mænd - altså i samfundets retsbevidsthed.

Det kan måske skæres så langt ned som til at sige, at samfundet i høj grad opdrager drenge til ikke at slå på piger, og hvis de bliver slået af en pige, skal "de tage det som en mand". (fx et tilfælde vi kender til: En dreng blev i skolen sparket bagfra, hvorefter han vendte sig om og slog fra sig. Gerningsmanden viste sig at være en pige, der derefter gik til læreren og klagede over drengen. Læreren kaldte drengen til sig, der efter at have afgivet sin forklaring fik at vide, at han burde opføre sig som en gentleman og ikke slå igen).

Professor Steinmetz (der er kvinde) sagde i 1975: De fleste ikke rapporterede forbrydelser er ikke vold mod kvinder, men snarere kvinders vold mod deres samlivspartner.

Til sidst kommer det allervigtigste spørgsmål: Hvorfor bliver mænd i forholdet med en voldelig kvinde? Ja, motivet skiller sig ikke meget ud fra det, vi gang på gang har hørt om kvindernes motiv: Økonomi og bekymring for den fortsatte forbindelse til børnene, siger professoren.

Et kritisk blik på rapporten Mænds vold mod kvinder:

Rapporten: Mænds vold mod kvinder (Ref. 3) er jo meget omfattende med mange tal, men alene titlen fortæller jo, at den ikke har drejet sig om at undersøge den gensidige vold mellem kønnene. I den henseende er Foreningen Far's lidt bedre men kun 7 kvinder deltog.

Der er ikke ret megen sammenhæng mellem pressens præsentation af resultatet: "Vold mod unge kvinder stiger kraftigt" og dens faktuelle indhold. Det hedder således (Side 39): "Men betragtes alene udviklingen i selvrapporert vold, så er der ingen ændring i andelen af kvinder, der rapporterer at have oplevet fysisk vold indenfor de sidste 12 måneder i hhv 1991 og 2000".

"Selvrapporert vold" kaldes det, og det er det samme som Foreningen Far's undersøgelsesmetode. Men det stærke udsagn om stigende vold mod unge kvinder, svækkes da også efterfølgende (side 39): " Men vurderes ud fra de to danske befolkningsundersøgelser i henholdsvis 1991 og 2000, er der en tendens til en stigning i andelen af kvinder, der har været udsat for alvorlig vold" (vor fremhævelse). Altså kun tendens men uden statistisk signifikans.

Svækkelsen af det stærke udsagn sætter yderligere ind (side 42): " Når udviklingen i skadestuekontakter pga. hovedskader, som skyldes henholdsvis ulykker og vold bliver sammenlignet, tyder det ikke på, at den observerede stigning i skadestuekontakter pga. voldsskader alene kan forklares ved en bedre rapportering af partnervold, dvs. af vold i hjemmet".

I følge rapporten er det kun 44 kvinder, der har været på skadestuen mere end 2 gange behandlet for skader fra vold. Altså dem, der gang på gang vender tilbage til den voldelige samlever. Det er selvfølgelig 44 for mange, men dette lave tal kommenteres slet ikke, hvilket burde være tilfældet, idet de gennemhuller myten om kvinderne der søger tilbage til en voldelig hverdag.

Fig. 10 (side 55) havde fortjent en kommentar i rapporten, idet den ikke i sig selv illustrerer teksten nedenunder. Det fremgår af figuren, at der er 2762 skadestuekontakter og 3015 hvor der både er skadestuekontakt og politianmeldelse. Altså ca lige mange og dermed en god overensstemmelse mellem den retsbevidstheden om at have været udsat for vold og en efterfølgende politianmeldelse. Derimod er der 7190 politianmeldelser alene til politi, altså uden skadestuebesøg, men i figurteksten er alle lagt sammen under begrebet "voldsofre", i alt 12.000.

Hvad kan vi nu sige til dette? Kan den være et udtryk for et stort antal falske anmeldelser? I Foreningen Far og hos politiet ved man, at falske anmeldelser ofte forekommer, bl.a. fordi kvinderne kan spille på samfundets myter om mænds vold mod kvinder. Men uden at fortolke yderligere kan man sige, at rapporten burde være kommet ind på det forhold, at falske anmeldelser forplumrer det faktiske billede af mænds vold mod kvinder

Tal fra kvindekrisecentrene anføres med angivelse af stor usikkerhed (side 70). 81% af 2008 kvinder oplyser (selvrapportering hedder det lige som ovenfor), at de har været udsat for én eller flere former for fysisk vold. "Det ændrer ikke ved, at det er et stort flertal, som ikke anmelder til politiet", står der. Én af myterne fra krisecentrene er deres oplysninger om de mange forslåede kvinder, de tager imod, med samt deres børn, som i flere år har vendt tilbage til den voldelige mand. (Vi husker tallet 44 i alt nævnt ovenfor). Men det er påfaldende, at centrene ikke har hjulpet med en politianmeldelse sammen med et skadestuebesøg, intet ville jo være mere naturligt for at få dømt en grov voldsmand, som også fortjener det. Man kan derfor let få den mistanke, at enten er det vurderet, at der ikke er reelt grundlag for en anmeldelse, eller også har man ladet sig nøje med selvrapporteringen.

Kvindekrisecentrenes egen undersøgelse om danske mænds vold mod udenlandske kvinder og deres fællesbørn er gennemført ved at udsende spørgeskemaer til alle krisecentre (side 71). Det at krisecentrene har udfyldt skemaerne, ændrer ikke på, at der er tale om selvrapportering, og dermed den usikkerhed, der er knyttet til denne metode. Konklusionen er man i hvert fald ikke bange for at anføre uden usikkerhed, at fx "hver ottende af de udenlandske kvinder på krisecentrene havde været udsat for vold fra etniske danske mænd".

Usikkerheden i denne konklusion af selvrapporteringen fremgår af følgende sagsforløb, som Foreningen Far har nøje kendskab til.

Det handler om en ghanesisk forsker, der gerne ville hjem til Ghana efter endt 3-årigt stipendium på DTU og Risø, men det ville mor ikke. Så hun tog på krisecenter og sagde at manden udøvede vold både mod hende og deres fælles børn, som derefter installerede hende i en 3 værelses lejlighed, på trods af at hendes opholdstilladelse var uløbet sammen med mandens. Det tog ham 9 måneder at få sin familie med til hjemlandet (med bl.a. Foreningen Far's hjælp til at klare det administrative arbejde i forhold til myndighederne).

9 klasses undersøgelsens resultat er også i høj grad uklar (refereret side 67). Spørgsmålet har tilsyneladende været: "Har du oplevet vold mod hhv din mor og far?", men det fremgår desværre ikke fra hvem mod hvem. Hvis undersøgelsen skulle være kønsneutral, skulle der have været 2 spørgsmål: Har du oplevet vold fra far mod mor? Har du oplevet vold fra mor mod far? Det kan jo selvfølgelig være, at disse spørgsmål er forekommet i undersøgelsen, og har det været tilfældet, er det i hvert fald ikke forskningsmæssigt hæderligt at udelade dem af rapporten.

Nu er de unge jo heller ikke i sig selv et bevis for ret meget, da begge forældre har mulighed for at manipulere med børnenes mening og erindring. Børn kendes jo for at i højere grad end voksne at kunne omdanne andres oplysninger til egne minder.

Norge har det på samme måde for tiden

Også Norge forsøger forskere af begge køn af feministisk observans i medierne at præsentere "mørketal" om voldtægt og kvinde vold - men heller ikke noget om kvinders vold mod mænd. Der tales der om at 30.000 kvinde i alderen 20-50 år har været udsat for voldtægt, og hver sjette kvinde har været udsat for vold. Der er bare, ligesom her i Danmark kun sparsomme eller ingen kritisk oplysning om kilderne. Der skabes på den måde høje tal for mænds vold mod kvinder, uden at gøre rede for definition eller den metodiske efterprøvning. Når der er så stor en forskel mellem disse tal og de faktisk anmeldte sager om vold, så siger man ligesom her hjemme, at i virkeligheden står det meget værre til, fordi kvinderne undlader at anmelde. På den måde lykkes det i lovgivningen at definere vold i familien som mænds vold mod kvinder og dermed at være kønsdiskriminerende. Forestillingen eller myterne om de høje "mørketal", er med til at piske stemningen i samfundet op, og kan bruges af mødre til at begrænse fuldgældige fædres samvær med deres børn. Der er mange psykologer, advokater m.m. der lever af overfaldshysteribølgen. Forekomsten af mangel på kildekritik og fordobling af tankefejl er nok større end tabuer om kvinders manglende mod til at anmelde vold eller voldtægt. Mange mandeforskere går ifølge kritiske nordmænd feministernes ærinde, idet de fortæller om behovet for en omdefinering af mandens (forkerte) identitet.

Myternes magt og mangelen på ligestilling i forskningen:

Det er forstemmende, at hverken Foreningen Far's eller de udenlandske undersøgelser synes at blive taget alvorligt, forstemmende af den meget enkle grund, at myter om mænds vold og voldtægt mod kvinder til enhver tid synes at få en større plads i begrundelser for en ændring af lovgivning end egentlige fakta. Resultatet synes at være et politisk spil, som ikke harmonerer med et samfund med en grundlæggende holdning til begrebet ligestilling, og som for øvrigt ikke burde støttes af et Ligestillingsministerium.

Vi (samfundet) kan ikke løse problemet om gentagen vold i familien, før vi har indset, at kvinder kan være lige så voldelige som mænd. Hvis vi ser bort fra, at vold udøvet af kvinder er lige så almindelig som mænds vold, hindrer det os i at udvikle virksomme, gode programmer og tiltag, der sikrer løsning af et alment socialt problem.

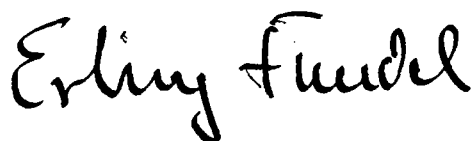
Foreningen Far mener, at Ligestillingsministerens eensidige handleplan om mænds vold mod kvinder dermed rammer helt ved siden af den reelle problemstilling, som er gensidig vold mellem kønnene, idet kvinder herved bliver gjort til ofre for mænds vold og at mænd dermed kriminaliseres. Resultatet er at netop kvinders vold mod mænd hermed bliver en slags "mørketal", som ingen tager alvorligt.

Som nævnt i vore tidligere skrivelse vil der først, når både mænds og kvinders roller i voldudøvelse inden for familien er belyst, være sagligt grundlag for at diskutere omfanget af vold i familien samt for at beslutte, hvordan man fra samfundets side kan hjælpe disse familiemedlemmer bedst muligt.

I Foreningen Far samler og katalogiserer vi på grund af tavshedspligten ikke sagsmateriale fra de rådsøgende, men netop på grund af at foreningen får et rimeligt klart billede af problemerne hos familierne i konflikt, registrerer vi fra tid til anden sager, der forekommer os principielle og disse bliver sommetider trykt anonymt i foreningens årsskrifter, som fx i Årsskriftet fra 2003.

Vi håber, at De snarest vil iværksætte en dansk undersøgelse som beskrevet ovenfor, før der tages stilling til at løsningen af problemet vold mellem kønnene udelukkende er mandens ansvar.

Erling Fundal
Landsformand.

Referencer i udvalg:

1. Foreningen Far's Årsskrift 2002
2. Foreningen Fars Årsskrift 2003
3. Mænds vold mod kvinder. Rapport lavet af Ministeriet for Ligestilling, Det Nationale voldsobservatorium i Kvinderådet og Statens Institut for Folkesundhed 2004.
4. William D. Gairdner. Debunking the "Violence Against Women" Myth.. From The War Against the Family, Toronto, Stoddard 1992.
6. Valerie Pottie Bunge. Spousal Violence. Statistics Canada no 85-224
7. Strauss M.A. and Gelles, R.J. (1986) Societal Change in Family Violence from 1975 to 1985 as Revealed by Two National Surveys. Journ. Marriage and the Family, 48, p 465-479.
8. Brinkerhoff, M and Lupri E. (1988) Interspousal Violence. Canadian Soc. of Sociology, 13, p 407-434.
9. Martin S. Fiebert. Dept. of Psychology. Californian. State University. Long Beach References. Comprehensive Bibliography on womens violence against men.

PS: Berlingske Tidendes Magasin side 5 søndag d. 03 Dec. 2000. "Anne Jonsson overfaldt sin mand, så han fik kraniebrud og kæben af led, fordi han nægtede at deltage i en protestmarch mod vold i hjemmet".